

SALGUEIROS

CLASE: Anxiospermas
ORDE: Salicales
FAMILIA: Salicáceas

Os salgueiros son árbores ou arbustos moi comúns, dos que se coñecen moitas especies e variedades, espontáneos ou cultivados, e hibridacións entre eles. Adoitan atoparse en zonas húmidas, sebes, bosques de ribeira...

En Galicia coñécense nove especies autóctonas, unha naturalizada (*Salix viminalis*) e dúas ornamentais (*Salix babylonica* e *S. matsudana*). Das especies autóctonas a *S. atrocinerea*, *S. fragilis* e *S. repens* atópanse por todo o territorio; *S. alba*, pola costa e o val do Miño; *S. salvifolia* polo sur; *S. caprea* nas montañas orientais; *S. eleagnos*, *S. triandra* e *S. aurita* teñen localizacións puntuais na desembocadura do Miño e en puntos de Lugo e Ourense.

Os salgueiros desempeñan un papel moi importante como fixadores das ribeiras dos ríos e regatos e son moi útiles para a recuperación de terreos de ribeiras. A madeira é lixeira e emprégase para facer mangos de ferramentas, zocas, palillos, mistos... A tona emprégase en curtiduría e para extraer tintes e salicinina (un composto que forma parte da aspirina). Foi utilizada en medicina para combater a febre e as afeccións reumáticas.

As ponlas dos vimbieiros (vimbios) empréganse para facer cestas, canizos, aros, e para atar as viñas...

SALGUEIRO NEGRO, ZAO (*Salix atrocinerea*). Arbusto ou árbore que pode acadar 10 m de altura, de copa redondeada e pouco mesta. O toro é dereito e robusto e a tona de cor parda-gris. Atópase por toda Galicia.

As flores son unisexuais, agrupadas en amentos, e aparecen en distintos pés.

O froitos son agrupacións de cápsulas nas que se atopan as sementes diminutas rodeadas de peliños brancos que serven para que o vento as disperse.

Amentos masculinos agrupacións de flores núas formadas por 2 estames de cor amarela.

Amentos femininos, agrupacións de flores formadas por un único ovario con estilo curto..

Salgueiro no río Lérez (Andón)

SALGUEIRO IRTO (*Salix fragilis*). Pode acadar os 15 m de altura. O toro é curto e dereito coa tona gris ou parda e con gretas profundas cando é adulta.

SALGUEIRO CABUXO (*Salix caprea*). Pode acadar 11 m de altura. Atópase nas montañas orientais de Lugo e Ourense.

SALGUEIRO BRANCO, VIMIEIRO, VIMBIEIRO (*Salix alba*). Pode acadar 25 m de altura, coa copa irregular. A tona é gris-verdosa e nos máis vellos parda-grisácea con gretas verticais. É orixinaria do norte de Europa e oeste de Asia.. A variedade *vitellina* (na imaxe) caracterízase polas ponlas de cor amarela-laranxa. Plántase para aproveitar os vimbios para atar e para facer cestos.

CHOPO NEGRO

Adela Leiro, Mon Daporta

LAMIGUEIRO (*Populus nigra*)
CLASE: Anxiospermas
ORDE: Salicales
FAMILIA: Salicáceas

Pode acadar ata 30 m de altura, de forma columnar, coa copa longa e estreita. O toro é dereito coas ponlas ascendentes que comezan a saír desde o pé. A tona é lisa, de cor gris-castaña nos novos e a medida que se fai vello con fendas verticais negras.

É unha árbore orixinaria de Europa e oeste de Asia. En Galicia é máis abundante na zona oriental. Foi introducida desde a Idade Media e atópase como especie cultivada ou subespontánea.

O chopo medra moi rápido nos primeiros anos e gusta de terreos húmidos. É a árbore máis produtiva que existe. Hai variedades que poden talarse en turnos de 8-10 anos. Nalgúns zonas do sur aparece naturalizado o chopo tremedor (*Populus tremula*) que se caracteriza por ter as follas máis redondeadas e cos rabos máis longos.

A madeira é branda e lixeira e utilízase especialmente para embalaxes, xoguetería e carpintería lixeira. A tona emprégase en curtiduría e para facer tintes. En medicina popular as infusión das xemas empréganse contra as afeccións das vías urinarias, bronquite, artrite, reumatismo, hemorroides.

Son moi útiles para empregar como depuradores dos solos e das augas residuais porque reteñen os metais pesados.

As flores son unisexuais, separadas en distintos pés e saen antes que as follas. As flores femininas son amentos de cor branca-verdosa de 6 a 7 cm de lonxitude. As flores masculinas son amentos de cor gris de 5 cm de lonxitude, cos estames encarnados.

Os froitos son cápsulas que se abren na madurez (finais da primavera) para liberar unhas sementes diminutas rodeadas de peliños brancos.

Chopos á beira do Lor en Augasmestas.

As follas son, caedizas, simples, alternas, de 5 a 9 cm de lonxitude, de cor verde brillante polo dereito e máis claras polo revés. No outono adquiren unha cor amarela viva.

Chopo negro do Pazo de Mariñán. Acada os 26 m de altura e 4,60 m de perímetro. Ten máis de cen anos.

CHOPO BRANCO

(*Populus alba*)

É unha árbore orixinaria do centro e sur de Europa e Asia Menor. Vive en solos frescos e ribeiras húmidas. En Galicia atópase naturalizado en Ourense, sur de Lugo e leste de Pontevedra e, sobre todo, como árbore ornamental en parques e xardíns, para protexer ribeiras e como abrigo contra o vento. A madeira emprégase para carpintería lixeira. As follas e a tona teñen propiedades astrinxentes e febrífugas.

Os lenticelos escuros espallados pola tona gris clara son unha característica distintiva dos chopos brancos.

Chopo branco de Pontecoso. Sobrepassa os 5 m de perímetro.

